

PORTRETY. PODRÓŻE MAZOWIECKIM SZLAKIEM LITERACKIM

Joanna Jaworska

KATEGORIA WIEKOWA: 15-18 LAT

ADRESAT: uczniowie w wieku 15–18 lat.

CZAS ZAJĘĆ: 3 godziny lekcyjne (3 × 45 minut = 135 minut).

SŁOWA KLUCZOWE: ludzie Mazowsza, wybitni pisarze, TIK, gra edukacyjna.

WPROWADZENIE

Scenariusz przeznaczono do realizacji na zajęciach języka polskiego, w świetlicy szkolnej lub podczas innych zajęć dodatkowych. Jeśli klasa jest liczna, nauczyciel może ją podzielić na grupy, może też wybrać sylwetki pisarzy według uznania. Propozycja ta uwzględni przedstawienie dziewięciu twórców związanych z regionem Mazowsza. Scenariusz zakłada wykorzystanie TIK na zajęciach – gier i zadań w formie interaktywnej. Rola nauczyciela została ograniczona do minimum, ważna jest aktywność uczniów. Lekcje są też zgodne z koncepcją BYOD, która zakłada, że używanie podczas zajęć urządzeń osobistych – smartfonów, tabletów – może poprawić satysfakcję i wydajność pracy dzięki znajomości swojego urządzenia na wysokim poziomie.

CEL OGÓLNY

Poznanie sylwetek wybitnych pisarzy związanych z regionem Mazowsza.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- wymienia imiona i nazwiska wybitnych pisarzy związanych z regionem Mazowsza;
 - tworzy portret pisarza;
 - wymienia miejsca na Mazowszu, z którymi związani byli bohaterowie zajęć;
 - rozwiązuje zadania interaktywne, posługuje się technologią informacyjno-komunikacyjną;
 - wyszukuje informacje;
 - rozwiązuje zadania w skupieniu, aktywnie uczestniczy w lekcji, jest zdyscyplinowany;
 - współpracuje w grupie;
 - występuje publicznie.
-

METODY PRACY:

- podające – objaśnienie;
 - poszukujące – gra edukacyjna, zadania interaktywne, korzystanie z zasobów internetu;
 - aktywizujące – ćwiczenia praktyczne, metoda refleksji (ewaluacja).
-

FORMY PRACY:

- indywidualna – podczas rozwiązywania zadań interaktywnych, przy użyciu osobistego urządzenia mobilnego;
- praca w grupie – opracowywanie portretu pisarza.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- telefony komórkowe z dostępem do internetu należące do uczniów;
- komputer, tablica interaktywna;
- aplikacja Mazowiecki Szlak Literacki;
- aplikacja QR Reader;
- materiały dydaktyczne przygotowane przez nauczyciela (załączniki);
- brystol, markery, inne materiały biurowe.

ZAŁĄCZNIKI:

1. Instrukcja.
2. Zdjęcia pisarzy, fotografie miejsc i hasła kluczowe.
3. Mapa Mazowsza.
4. Karta pracy.
5. Informacja dodatkowa.
6. Kody QR.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE [dostęp: 10.07.2019]:

<https://pl.wikipedia.org>

<http://www.terazmazowsze.eu/projekty/mazowiecki-szlak-literacki>

<https://www.mazovia.pl/wojewodztwo/krotko-o-mazowszu/historia>

Filmy poświęcone sylwetkom pisarzy [dostęp: 24.03.2019 r.]:

<https://www.youtube.com/watch?v=WT-00IHhO04>

<https://www.youtube.com/watch?v=W1ypk2DTKro>

<https://www.youtube.com/watch?v=gP5gQ-l4uml>

<https://www.youtube.com/watch?v=3bPOVfwqDRw>

Portrety [dostęp: 24.03.2019]:

Gomulicki <http://warszawski.przewodnikliteracki.pl/wiktor-gomulicki-1848-1919-kanonia/>

Żeromski <http://wolnomularstwo.pl/2017/05/23/stefan-zeromski-trojkat-wwwp-w-kielcach/>

Konopnicka <http://www.infokalizs.internetdsl.pl/biograf/images/konop2590.jpg>

Krasiński https://pl.wikipedia.org/wiki/Zygmunt_Krasiński#/media/File:Scheffer_Zygmunt_Krasiński.jpg

Świętochowski <http://bc.wbp.lublin.pl/dlibra/docmetadata?id=23728&from=pubindex&dirids=44&lp=23>

Szaniawski <https://mm.pwn.pl/ency/jpg/583/2f/d11i0065.jpg>

Wolski https://pl.wikipedia.org/wiki/Włodzimierz_Wolski#/media/File:Włodzimierz_Wolski.png

Broniewski https://pl.wikipedia.org/wiki/Władysław_Broniewski#/media/File:Władysław_Broniewski_Polish_poet.jpg

Sarbiewski https://pl.wikipedia.org/wiki/Maciej_Kazimierz_Sarbiewski#/media/File:Maciej_Kazimierz_Sarbiewski_11.PNG

Zdjęcia miejsc [dostęp: 24.03.2019]:

Płock <http://www.polskaniezwykla.pl/web/place/10744,plock-wzgorze-tumskie.html>

Ciechanów https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:POL_Ciechanów_1.JPG

Szulmierz <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/3701/Szulmierz/>

Sarbiewo [https://pl.wikipedia.org/wiki/Sarbiewo_\(województwo_mazowieckie\)#/media/File:Sarbiewo,_kościół_par._p.w._św._Stanisława_01;_Kot.JPG](https://pl.wikipedia.org/wiki/Sarbiewo_(województwo_mazowieckie)#/media/File:Sarbiewo,_kościół_par._p.w._św._Stanisława_01;_Kot.JPG)

Opinogóra https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Opinogóra_Pałac_1.jpg

Gołotczyzna <https://www.google.pl/search?hl=pl&authuser=0&biw=1348&bih=599&tbm=isch&sa=1&ei=tM6KXIP>

[IGpKEk74Poa-c8A8&q=go%C5%82otczyzna&gs_l=img.3..012j0i2418.28683.31251..31781...0.0..0.128.1355.0j11.....1....1.gws-wiz-img.....35i39jG5IB9dYsfA#imgcr=utdoTIULEm-U_M](https://www.google.pl/search?hl=pl&authuser=0&biw=1348&bih=599&tbm=isch&sa=1&ei=b6yaXMmGFdDz6Q5vppqwY&q=pu%C5%82otczyzna&gs_l=img.3..012j0i2418.28683.31251..31781...0.0..0.128.1355.0j11.....1....1.gws-wiz-img.....35i39jG5IB9dYsfA#imgcr=utdoTIULEm-U_M):

Pułtusk https://www.google.pl/search?hl=pl&authuser=0&tbm=isch&sa=1&ei=b6yaXMmGFdDz6Q5vppqwY&q=pu%C5%82tusk&gs_l=img.3..35i39j019.315430.317243..318470...0.0..0.133.885.0j7.....1....1.gws-wiz-img.....0i67.Z4qj4tnykw#imgcr=dIhIC7I3bCLABM:

Serock https://www.google.pl/search?hl=pl&authuser=0&biw=1348&bih=599&tbm=isch&sa=1&ei=F8-KXOG8NrzRmwXwg72gDQ&q=serock&ogq=serock&gs_l=img.3..0110.118893.120719.121095...0.0..0.130.742.0j6.....1....1.gws-wiz-img.....35i39j0i67.GVF6y1i5jmk#imgcr=5g5lJGASdhi5iM:

Zegrzynek https://pl.wikipedia.org/wiki/Zegrzynek#/media/File:Brama_do_ruin_Szaniawskich_-_panoramio.jpg

Grafika wykorzystana w krzyżówce: [dostęp: 05.08.2019]: <https://www.globtroter.pl/zdjecia/234303,polska,mazowsze,kampinoski,park,narodowy,jesienne,krajobrazy.html>

PRZEBIEG ZAJĘĆ

LEKCJA 1.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

1. Na początku zajęć nauczyciel dzieli uczniów na 3- lub 4-osobowe zespoły, wykorzystując metodę losowania kart w odpowiednich kolorach. Uczniowie łączą się w grupy zgodnie z wynikami losowania.
2. Nauczyciel zapoznaje uczniów z tematem lekcji. Wyjaśnia, na czym będzie polegało główne zadanie: uczniowie, wcielając się w detektywów, muszą przeprowadzić śledztwo w sprawie osoby przedstawionej na zdjęciu, odszyfrować jej powiązanie z miejscem uwiecznionym na fotografii oraz z kluczowymi hasłami i sporządzić profil/portret danej postaci. Wszystkie wskazówki uczniowie otrzymają

w zaklejonych kopertach. Do wykonania tego zadania niezbędne będą telefony komórkowe.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

1. Nauczyciel rozdaje każdej grupie koperty z instrukcją (**załącznik nr 1**), zdjęciami i hasłami kluczowymi (**załącznik nr 2**), mapą Mazowsza (**załącznik nr 3**), kartą pracy (**załącznik nr 4**) oraz informacją dodatkową (**załącznik nr 5**) – nazwą aplikacji Mazowiecki Szlak Literacki do pobrania na telefon ze sklepu Google Play lub App Store. Każda grupa otrzymuje również brystol, klej oraz mazaki.
2. Uczniowie prowadzą śledztwo. Poszukują informacji na temat postaci, wykorzystując aplikację Mazowiecki szlak literacki, posługując się hasłami

kluczowymi oraz innymi dowolnymi zasobami internetu. Pracują nad wypełnieniem karty pracy oraz sporządzeniem portretu pisarza na otrzymanym brystolu. Wklejają zdjęcie pisarza, mapę Mazowsza z zaznaczonym miejscem, z którym był związany, dołączają ciekawe, istotne informacje i ciekawostki o jego życiu i twórczości.

3. Nauczyciel dziękuje uczniom za zaangażowanie i informuje, że na kolejnych zajęciach każda grupa zaprezentuje wyniki swojego śledztwa. Prezentacja nie może trwać dłużej niż 5 minut.

LEKCJA 2.

1. Nauczyciel wita uczniów i zaprasza ich do zapoznania się z portretami wybitnych pisarzy związanych z regionem Mazowsza.
2. Nauczyciel informuje uczniów, że w trakcie prezentacji sylwetek wszyscy pozostali uczniowie będą uzupełniali kartę pracy. Nauczyciel przekazuje karty pracy.
3. Grupy prezentują portrety wybitnych pisarzy. (Każda prezentacja nie powinna trwać dłużej niż 5 minut). Podczas prezentacji portret pisarza jest wyświetlony na tablicy multimedialnej przez nauczyciela.
4. Pozostali uczniowie wypełniają karty pracy.
5. Nauczyciel informuje uczniów, iż na dysku Google udostępnił im linki do ciekawych prezentacji i filmów poświęconych sylwetkom pisarzy. Zachęca uczniów do zapoznania się z nimi w domu.
6. Nauczyciel informuje uczniów, że na następnych zajęciach będą rozwiązywać zadania w postaci interaktywnej poświęcone sylwetkom pisarzy oraz miejscom na Mazowszu, z którymi byli oni związani. Proponowane prezentacje i filmy pozwolą się przygotować uczniom do zadań i gier. Uczniowie powinni też przynieść wypełnioną

kartę pracy z lekcji 2. oraz telefony komórkowe.

LEKCJA 3.

1. Nauczyciel wita uczniów i przypomina, jaki jest cel zajęć: utrwalenie wiedzy o postaciach wybitnych pisarzy.
2. Nauczyciel zaprasza uczniów do gry. Potrzebne są telefony komórkowe z dostępem do internetu. Uczniowie korzystają z udostępnionych linków lub z kodów QR, które przekazuje im nauczyciel w formie papierowej (**załącznik nr 6**). Warunkiem korzystania z kodów QR jest posiadanie w telefonie aplikacji do skanowania kodów QR. Nauczyciel może wspomóc ucznia w zainstalowaniu darmowej aplikacji ze sklepu Google Play (np. aplikacja QR Code Reader) czy App Store (np. aplikacja QR Reader). Gra *Milionerzy*: <https://learningapps.org/display?v=pjte2j8kt19>
 Krzyżówka: <https://learningapps.org/display?v=pygsig4e519>
 Pasujące pary (1): <https://learningapps.org/display?v=pqw2d9huj19>
 Pasujące pary (2): <https://learningapps.org/display?v=p6rfxu26t19>
 Pasujące pary (3): <https://learningapps.org/display?v=pd0cede7519>

PODSUMOWANIE I EWALUACJA

Nauczyciel dziękuje uczniom za zaangażowanie podczas zajęć. Prosi uczniów o podsumowanie zajęć i przekazuje im kartki do zapisania przemyśleń. Zapisuje lub wyświetla uczniom pomocnicze zdania, które mogą wykorzystać w ewaluacji:

...Zajęcia poświęcone sylwetkom wybitnych pisarzy były...

Bardzo podobało mi się...

Chętnie zmieniłbym/zmieniłabym...

Nie podobało mi się...

Nauczyciel odbiera od uczniów kartki z zapisanymi opiniami.

Załącznik nr 1.

Instrukcja

Jesteście zespołem detektywów. Otrzymaliście następujące zlecenie: przeprowadźcie śledztwo i dowiedzcie się, kim jest osoba ze zdjęcia. Jaki ma związek z miejscem przedstawionym na fotografii oraz z hasłami kluczowymi? Co to za miejsce?

Wyniki waszej pracy spiszcie na załączonej karcie. Sporządźcie profil/portret tej osoby na brystolu zgodnie z wypełnioną kartą: wklejcie zdjęcie postaci, zdjęcie miejsca i mapę z jego wyraźnym wskazaniem oraz ważne i ciekawe informacje dotyczące życia tej osoby.

Do poszukiwań wykorzystajcie swój telefon z dostępem do internetu. Sugestia znajduje się w załączonej informacji dodatkowej.

Czas na wykonanie zadania – do końca tej lekcji.

Powodzenia!

Załącznik nr 2.

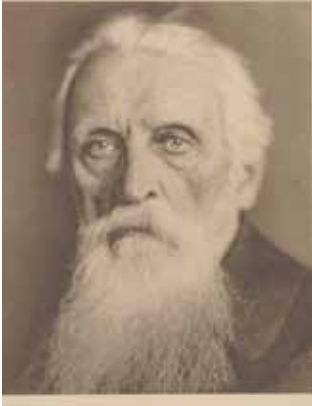
Zdjęcia pisarzy, fotografie miejsc i hasła kluczowe

1.

HASŁA KLUCZOWE: Fantazy, pozytywizm, *Wspomnienia niebieskiego mundurka*.

2.

HASŁA KLUCZOWE: *Posel Prawdy, Czcigodni Polacy. Charaktery.*

3.

HASŁA KLUCZOWE: *Dwa teatry, Adwokat i róże.*

4.

HASŁA KLUCZOWE: *zapalenie płuc, „wąsaty anioł”, O krasnoludkach i sierotce Marysi.*

5.

HASŁA KLUCZOWE: Legiony Polskie, *Bagnet na broń*.

6.

HASŁA KLUCZOWE: „sumienie narodu”, *Siłaczkowa*, 4 nominacje, *Przedwiośnie*.

7.

HASŁA KLUCZOWE: herb Ślepowron, romantyzm, *Listy do Delfiny Potockiej*.

8.

HASŁA KLUCZOWE: barok, jezuita, łacina.

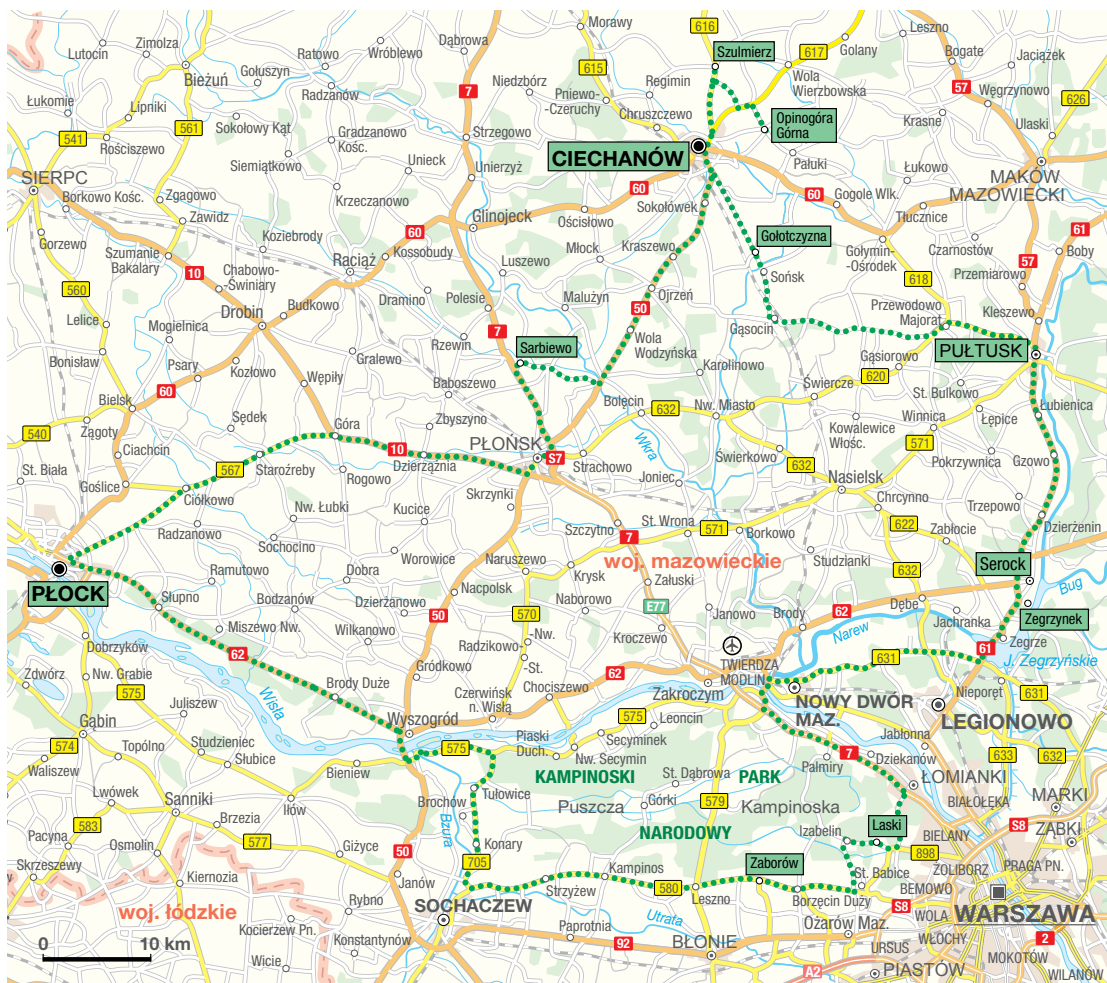
9.

HASŁA KLUCZOWE: Paterkul, libretto, *Halka*, *Hrabina*.

Załącznik nr 3.

Mapa Mazowsza

Załącznik nr 4.

Karta pracy

Imię i nazwisko postaci:

Pseudonim (jeśli omawiana postać go miała):

Lata życia:

Hasła kluczowe dotyczące postaci, inne niż w kopercie:

.....
.....

Ważne dzieła/utwory (minimum trzy):

.....
.....

Ciekawostka (minimum jedna):

.....
.....

Nagrody/odznaczenia (jeśli omawiana postać je otrzymała):

.....
.....

Miejscowość na Mazowszu, z którą była związana postać:

.....

Jaki był to związek?

.....
.....

Załącznik nr 5.

Informacja dodatkowa

Darmowa aplikacja – Mazowiecki Szlak Literacki do pobrania na telefon: sklep Google Play lub App Store.

Załącznik nr 6.

Kody QR

